

09.11.2020
La Nr. _____

Nr. 12-4/49
din _____

Domnului Ion CHICU
Prim-ministru al Republicii Moldova

Stimate domnule Prim-ministru,

În cadrul ședinței Guvernului din data de 05 noiembrie 2020¹, a fost aprobat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care vizează reformarea Oficiului Avocatului Poporului prin instituirea în cadrul acesteia a funcției de Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor.

Este regretabil faptul că acest proiect a fost aprobat fără a fi consultat în prealabil și solicitat avizul Avocatului Poporului. Suntem în nedumerire de faptul că prin ignorarea unui dintre cele mai importante principii în procesul decizional, principiului transparenței, care presupune informarea și participarea celor vizați în procesul decizional, proiectul de lege a fost aprobat, fără consultarea acestora.

Considerăm inadmisibil ca o chestiune atât de importantă, care vizează mandatul și atribuțiile unei instituții autonome, implică modificarea structurii acesteia, necesită resurse financiare suplimentare, să fie examinată cu ignorarea principiilor și etapelor legiferării, prevăzute de cadrul normativ în vigoare.

Menționăm în acest context că Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prevede expres² ”(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. (2) Proiectele actelor normative care țin de domeniile de competență ale Procuraturii Generale, Băncii Naționale a Moldovei, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, precum și ale altor autorități publice autonome, se transmit acestora spre avizare”.

Nu punem la îndoială necesitatea acordării de protecție a drepturilor entităților din mediul de afaceri, în acest context fiind avansate anterior propuneri de completare a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) cu prevederi prin care Avocatul Poporului ar avea atribuția de a examina adresări din partea persoanelor juridice. Aceasta, dar și alte propuneri ale Avocatului Poporului au fost formulate și

¹ <https://gov.md/ro/content/sedinta-guvernului-din-5-noiembrie-2020-ora-1700>

² Legea nr.100/2017cu privire la actele normative, articolul 32 Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

înaintate Ministerului Justiției încă în anul 2018, potrivit Avizului Comisiei de la Veneția nr. 808/2015 asupra Legii cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

De menționat, că tot la data de 5 noiembrie 2020, proiectul complex care vine să implementeze recomandările din Avizul Comisiei de la Veneția nr. 808/2015, aflat timp îndelungat în examinare la Ministerul Justiției, urma să fie examinat la ședința Secretarilor generali³.

Reiterăm că Curtea Constituțională în avizul nr.3 din 18.04.2016⁴ a reținut că Instituția Avocatului Poporului joacă un rol fundamental în consolidarea democrației, a statului de drept și a drepturilor omului. Această instituție este un garant al dezvoltării democratice și reprezintă una dintre autoritățile mediatoare între societate și stat, în vederea asigurării dialogului și a respectării valorilor universale privind drepturile și libertățile omului.

Instituția Ombudsmanului poate acționa ca mecanism al responsabilității democratice, promovând astfel progresul drepturilor omului într-un stat, și poate fi considerată o instituție cu responsabilitate orizontală în guvernările democratice.

Nedumerirea Avocatului Poporului este cauzată și de faptul că documentul în cauză contravine Principiilor de la Paris, care stabilesc standardele internaționale de activitate a unei Instituții Naționale de Protecție a Drepturilor Omului (INDO). În conformitate cu aceste standarde, Oficiul Avocatului Poporului este acreditat pe lângă Organizația Națiunilor Unite cu cel mai înalt statut, statutul A. Această recunoaștere la nivel internațional a Oficiului Avocatului Poporului este un beneficiu și un avantaj nu doar pentru instituție, dar și pentru Republica Moldova ca Stat membru al Organizației Națiunilor Unite, prin care țara demonstrează angajamentul său pentru respectarea, protejarea și realizarea drepturilor omului.

Orice acțiune care pune în pericol statutul Oficiului Avocatului Poporului reprezintă un regres pentru imaginea Republicii Moldova pe plan internațional sub aspectul respectării angajamentelor sale asumate referitor la respectarea drepturilor omului. Or, crearea și asigurarea funcționalității eficiente a unei instituții naționale de protecție a drepturilor omului cum este Oficiul Avocatului Poporului, reprezintă unul dintre aceste angajamente.

Totodată, această intenție de a institui o nouă funcție în cadrul Oficiului Avocatului Poporului care nu are tangență cu activitatea de promovare și protecție a drepturilor omului, este în disonanță totală cu recomandările ONU, CoE, UE și altor parteneri de dezvoltare prin care Republica Moldova este incurajată să consolideze această instituție.

Or, asigurarea funcționalității Oficiului Avocatului Poporului conform Principiilor de la Paris, modificarea Legii cu privire la Avocatul Poporului

³<https://cancelaria.gov.md/ro/apc/sedinta-secretarilor-general-din-5-noiembrie-2020-ora-1400>; proiectul 877/MJ/2020

⁴ Avizul Curții Constituționale la proiectul de lege pentru completarea Constituției Republicii Moldova cu articolul 59¹ (Avocatul Poporului) (Sesizarea nr. 32c/2016) nr. 3 din 18.04.2016

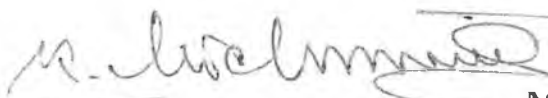
(Ombudsmanul) potrivit recomandărilor instituțiilor internaționale, soluționarea problemei cu sediul instituției, sunt printre prioritățile majore, stabilite în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.89 din 24.05.2018.

De asemenea, subiectul privind consolidarea Oficiului Avocatului Poporului se regăsește pe agenda discuțiilor dintre Republica Moldova și partenerii de dezvoltare. Astfel, Avocatul Poporului ar aprecia enorm dacă statul și-ar consolida eforturile pentru implementarea recomandărilor internaționale și documentelor de politici naționale într-un mod corespunzător și agreat atât de instituție, cât și de partenerii de dezvoltare. Or, scopul instituirii unei noi funcții de Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor este altul decât cel prevăzut în standardele internaționale privind mandatul și rolul unei Instituții Naționale pentru Drepturile Omului, statut deținut și de Oficiul Avocatului Poporului din Republica Moldova.

Având în vedere împrejurările menționate, Avocatul Poporului consideră că decizia Guvernului referitoare la reorganizarea instituției prin instituirea unei noi funcții de Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor este un act periculos, care lovește în actuala Instituție Națională pentru Drepturile Omului ce activează și așa în condiții extrem de dificile: într-un sediu avariat și cu o echipă modest remunerată.

În contextul celor menționate, solicit retragerea proiectului de lege în cauză și consultarea tuturor părților interesate pentru a evita adoptarea unei legi neinspirate, care va înrăutăți situația Oficiului Avocatului Poporului și va fi inefficientă în soluționarea problemelor antreprenorilor.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)